

LES 6 PRIORITATS PROGRAMÀTIQUES DE DONES AMB INICIATIVA

Reconèixer els drets de les persones treballadores del sexe en tots el àmbits socials. Defensem la necessitat de regularitzar aquesta activitat. La situació d'alegalitat existent provoca indefensió de les dones que exerceixen la prostitució, una estigmatització i una falta absoluta de drets. S'ha d'aplicar la llei als diferents aspectes d'aquesta activitat (relacions laborals, situació sanitària, fiscalitat) i atorgant el reconeixement de prestacions socials (dret a l'atur, baixa per malaltia, etc.) així com pensions dignes.

Cada cert temps, la prostitució acapara l'atenció mediàtica. Encara que més que la prostitució, el que centra l'atenció són els conflictes que genera en l'espai públic entre veïns, proxenetes, clients i prostitutes. Ja fa un temps que ICV va obrir aquest debat al Congrés de Madrid que es va tancar amb la postura del grup socialista: centrar-se en la lluita contra la tracta de persones amb fins d'explotació sexual. A Barcelona varem votar en contra d'una ordenança que pretén posar fi als conflictes que genera l'exercici de la prostitució en l'espai públic a partir de la seva prohibició. Està clar que ni una via ni l'altra acabaran amb un fenomen de múltiples arestes, que protagonitza un col·lectiu estigmatitzat i en gran part marginat de la vida política i social. A més a més, la seva situació, caracteritzada per una vulneració constant dels seus drets, interessa poc a l'*establishment* polític, que prioritza solucions policials i d'ordre públic en comptes d'abordar la prostitució amb realisme i valentia i reconèixer els drets de les persones que l'exerceixen.

La situació actual al nostre país és de buit legal pel que fa a la prostitució. A l'Estat espanyol la prostitució no està oficialment regulada ni il·legalitzada. Això suposa que teòricament no existeix intervenció de l'Estat en l'activitat quan aquesta és voluntària, ni la persegueix, ni la reprimeix, ni l'afavoreix, ni la regula des d'un punt de vista laboral. Avui és delictes el proxenetisme, és a dir, *l'explotació econòmica de l'intercanvi de serveis sexuals per diners*. Des d'ICV-EUiA defensem la necessitat de posar fi a aquest buit legal. Limitar-se als conflictes que genera en l'espai públic no és una solució -és clar que cal abordar-los- i no definir una frontera entre l'explotació de persones i la prostitució voluntària no afavoreix la situació dels dos col·lectius de persones, en la seva majoria, dones.

L'objectiu prioritari per a ICV és la lluita contra l'explotació sexual de les persones i la defensa dels drets de les treballadores i treballadors sexuals. Entenem que cal regular el treball sexual precisament com a via per a perseguir l'explotació sexual. Altres objectius o perspectives (com la de l'ordre públic) no poden, en cap cas, primar sobre aquest. Legalitzar no vol dir considerar el fenomen com bo. Cal defugir una perspectiva moralista o paternalista. Cal reconèixer la legitimitat de tothom per decidir quina mena de treball vol fer i reclamar que aquest ha fer-se en condicions de dignitat, llibertat i seguretat. I que ningú pot ser privat dels seus drets de ciutadania per exercir la prostitució.

Normalment, el treball sexual s'aborda des d'una òptica trafiquista, victimista i paternalista, partint d'un enfocament centrat únicament en l'esclavitud sexual i obviant altres realitats compreses dins el terme "prostitució" com la voluntària, entesa com a opció personal laboral, sigui de manera puntual o estable, però tan legítima com qualsevol altra forma de vida.

Aquest enfocament parcial del que es parteix habitualment, té com a conseqüència que les propostes que es fan per abordar aquest tema, es refereixin únicament a la prostitució forçosa, respecte la qual, Dones amb Iniciativa considera que cal destinar tots els recursos possibles per eradicar-la, i per tant, considerem una necessitat un estudi per aproximar-nos a la realitat en xifres de la prostitució a Espanya; incrementar l'actuació policial i judicial contra les xarxes de tràfic; modificar el Codi Penal per endurir les penes de proxenetisme, explotació sexual i tràfic de persones; aplicar mesures de protecció a les persones que exerceixen aquesta activitat i que vulguin abandonar-la; revisar la llei d'estrangeria i intensificar mesures de cooperació internacional.

Però en aquells casos en que la prostitució és voluntària, el proper Govern de l'Estat hauria de defensar els drets de les persones que la exerceixen, que avui a causa de la situació d'alegalitat en la que es troben, es veuen constantment vulnerats. Exercir un treball que no existeix converteix les persones que el practiquen en invisibles, amb necessitats invisibles i, en conseqüència, no tenen cap dret laboral, social ni de ciutadania, perpetuant la seva marginalitat, i facilitant l'actuació de les màfies que trafiquen amb persones.

Si poguéssim resumir en una sola frase el contingut de la Declaració Universal dels Drets Humans reconeguts el 1948, hauríem de centrar-nos en el dret que té tota persona "sense distinció de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició "(Art. 2) a ser tractada com a tal. I ser tractada com a persona és sinònim de ser considerada "dotada de raó i consciència" (Art. 1), és a dir, reconèixer el seu dret a constituir-se en interlocutora vàlida.

Cap actitud paternalista, ni proposta d'assistència pot substituir aquest dret bàsic. El respecte pels altres éssers humans implica considerar-los tan racionals i madurs, com ens considerem a nosaltres, i relacionar-nos-hi, per tant, amb actituds dialogants i solidàries.

Per tot això considerem:

1. Que reconèixer drets humans per a les treballadores del sexe, implica en primer lloc el seu reconeixement com a interlocutores vàlides i no relegar-les del primer moment a un pla de víctimes i per tant, negar-los el respecte social i la dignitat.
2. Que la prostitució voluntària és treball per autodefinició, i compleix tots els requisits legals exigits actualment per quedar inclòs en el marc de protecció del Règim Especial de Seguretat Social dels Treballadors Autònoms.
3. Que la prostitució a Espanya és una activitat "alegal", i aquesta és la pitjor de les situacions que es puguin donar, d'una banda no està regulada ni civil ni laboralment i de l'altra, no està penada, exceptuant casos de menors d'edat o prostitució forçada.

Per tot això demanem la regulació de la prostitució voluntària al nostre país.

Les competències clau per a millorar la situació de les persones que es prostitueixen les té l'estat: marc laboral, estrangeria, i codi penal. Una regulació de la prostitució des del punt de vista dels drets ha **d'abastar la diversitat de formes** que pren aquesta activitat, i no només aquelles que són percebudes com a "problemàtiques per a la convivència" per una determinada part de la ciutadania, ni només aquelles que generen exclusió social. Per a ICV és imprescindible que es tingui en compte la veu de tots els sectors socials afectats, particularment dels col·lectius (avui en dia, notablement organitzats) de persones que exerceixen la prostitució.

Dades i casos concrets:

D'entrada, hem de recalcar la manca d'indicadors reals sobre la pràctica del treball sexual a l'Estat Espanyol.

Les dades més actuals situen la xifra de dones treballadores del sexe a Espanya, en unes 400.000.

El 54% d'aquesta activitat es desenvolupa al carrer, i el 27% en locals.

Els diaris espanyols que publiquen anuncis de contactes, facturen 40 milions d'euros a l'any.

El negoci de la "prostitució" mou a l'Estat Espanyol 18.000 milions d'euros anuals només tenint en compte el pagament de diners a canvi de prestacions sexuals.

A Europa la prostitució és legal i regulada en els Països Baixos, Alemanya, Suïssa, Àustria, Grècia, Letònia, Hongria i Turquia.

Els objectius d'aquestes regulacions inclouen el control d'infeccions de transmissió sexual, reduir l'esclavitud sexual, controlar on es poden ubicar els bordells i dissociar totalment la prostitució de les organitzacions criminals.

- Suècia i Alemanya, 2 casos paradigmàtics:

Suècia→ Després de diversos anys de debat públic iniciat pel moviment de dones de Suècia, la Llei que Prohibeix la Compra de Serveis Sexuals va entrar en vigor l'1 de gener de 1999. És una llei en la qual l'innovador, és que es penalitza el client i no a la prostituta.

El primer any de vigència de la llei, la prostitució al carrer va disminuir un 50%, però en canvi es va traslladar a bordells, hotels i cases privades. Quan la llei portava en vigor 33 mesos, havien estat denunciats 249 clients, la majoria per abordar a una prostituta al carrer. D'ells, 26 van pagar una multa sense arribar a judici i 33 van ser jutjats i condemnats a una multa. Segons una sèrie d'articles publicats a la premsa sueca, es veu que la policia i els fiscals no s'entesten molt en perseguir els que infringeixen aquesta llei.

Potser les prostitutes estan més fora dels carrers, però el model abolicionista no ha aconseguit acabar amb el comerç sexual. Ara es fa de manera més oculta. Es dissimula més als ulls de la societat. Els experts apunten que ara la major part es pacta per Internet i a través de la telefonia mòbil. També ha augmentat el turisme sexual a països on la prostitució està permesa, com Dinamarca, que a més compta amb el punt a favor de la proximitat amb Suècia.

Un recent informe del Consell Nacional de Sanitat de Suècia, assegurava que no es pot afirmar que la llei hagi fet disminuir el nombre de prostitutes. Una cosa per a molts impossible. "El que ha fet la llei és augmentar els riscos de violència contra les treballadores del sexe. Ha fet de treballar amb seguretat sigui molt difícil", argumenta l'Associació de Treballadores del Sexe de Suècia. Des d'aquesta organització sostenen que l'abolicionisme promou una major destresa de les xarxes de tràfic d'éssers humans i dels proxenetes. Creuen que la normativa ha expulsat a la prostitució cap a un món molt més opac a la vigilància policial. "Les prostitutes estan més desemparades", al·leguen.

El mateix cap de la Brigada Antivici sueca ha declarat, en reiterades ocasions, que ha disminuït el nombre de dones que treballen en la prostitució, però que per contra, han empitjorat les condicions laborals de les prostitutes, a causa de l'assetjament policial. Ja que, per exemple, la persecució dels clients fa que aquests i les prostitutes hagin de pactar més ràpids els preus, i ells solen imposar-se.

Alemanya → L'exercici de la prostitució no és reprimida en si, però certes formes de prostitució estan condemnades, no només pel Codi Penal sinó també per altres textos. Els articles 184 a i 184 b del Codi Penal alemany, condemnen respectivament, tant l'exercici de la prostitució en la proximitat de les escoles o d'altres llocs destinats a ser freqüentats per menors, com el fet de contravenir de manera reiterada a les prohibicions locals d'exercir la prostitució en cert lloc o en certes hores del dia. La pena màxima que s'incorre consisteix a la presó durant sis mesos.

La Llei d'introducció al Codi Penal, deixa als Länder (seria l'equivalent a les comunitats autònomes), la possibilitat de prohibir l'exercici de la prostitució en certs moments del dia o en certs llocs, en certs carrers d'un municipi determinat, fins i tot en la totalitat del territori d'un municipi de menys de 50.000 habitants, el que significa que els municipis de més de 50.000 habitants tenen l'obligació d'autoritzar la prostitució en certs barris. En canvi, la mateixa llei proscriu, sigui quina sigui la mida del municipi, el fet de circumscriure l'exercici de la prostitució a certs carrers o a certs edificis (fugint del cas Holandès).

Tots els Länder, llevat del de Berlín, han utilitzat la possibilitat que li ofereix la llei de prohibició de l'exercici de la prostitució en certs llocs. Per tant, hi ha prohibicions en la major part de les grans ciutats.

La Llei d'infraccions administratives (Ordnungswidrigkeiten) sanciona, tant les infraccions a les prohibicions locals, com la captació de clients al carrer quan és susceptible de molestar als vianants. La captació de clients a la via pública és sancionable amb una multa.

La llei elimina la qualificació general de la prostitució com a activitat immoral. Amb aquesta mesura, el legislador va voler concedir legalment a les persones que exerceixen la prostitució el dret a reclamar per via judicial la remuneració convinguda

(art. 1) per un servei determinat. Es tracta, doncs, d'una relació contractual basada en un compromís bilateral entre la persona que ofereix un servei sexual i el seu client.

Així mateix, el primer article de la Llei determina que també s'estableix un dret legal de percebre una remuneració quan una persona, sobretot si hi ha un contracte laboral, ofereix serveis sexuals durant un cert període a canvi d'una remuneració pre convinguda.

Aquesta Llei, també ha fet possible que els amos de bordells i establiments semblants ja no incorrin en un delictes en establir una relació laboral amb persones que exerceixen la prostitució. En base a aquesta relació laboral, hi ha la possibilitat d'afiliació a la seguretat social. Al mateix temps s'ha definit quins tipus de prostitució seran considerats com un treball per compte propi i quins com a treball per compte d'altri, criteri decisiu per determinar si l'afiliació a la seguretat social és voluntària o obligatòria.

Passa a ser delictes, l'explotació sexual de persones que limiti la seva independència personal o econòmica. La Llei determina que la delimitació del dret de l'empresari a donar instruccions, no contravé a la classificació d'aquesta activitat com a subjecta a la seguretat social.

Segons la nova legislació, el delictes de "foment de la prostitució" per part d'un proxeneta es dona només en aquells casos en què es limiti la independència personal o econòmica d'una prostituta, de manera que la mediació de serveis sexuals realitzats voluntàriament és legal.

Els adversaris de la Llei argumentaven que la creació d'un marc legal podria desincentivar l'abandonament de la prostitució. Tenint un treball legal i estant afiliat a la seguretat social, l'abandonament de la prostitució suposaria per a moltes persones una pèrdua econòmica. La Llei no recull expressament el dret a ajudes per abandonar la prostitució. El més important des del punt de vista del dret laboral és que malgrat la supressió de la definició d "'immoral" de la prostitució, aquesta continua considerant una feina que no es pot esperar que exerceixin persones desocupades.